

Riigikontrolli aruanne

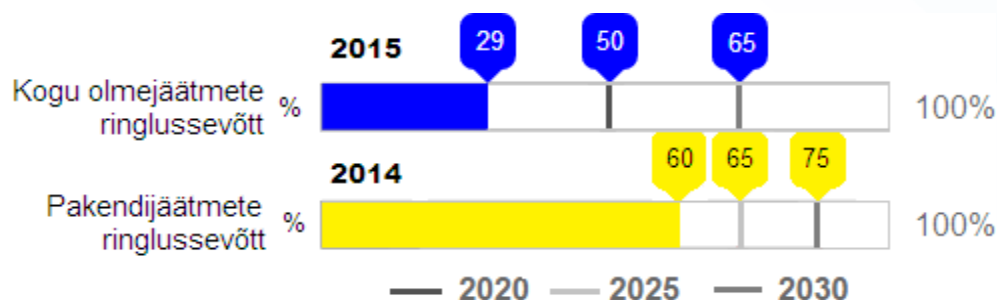
Riigi ja kohalike omavalitsuste tegevus olmejäätmete kogumisel ja taaskasutusse suunamisel

Viire Viss

Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjoni istung
23. jaanuar 2017

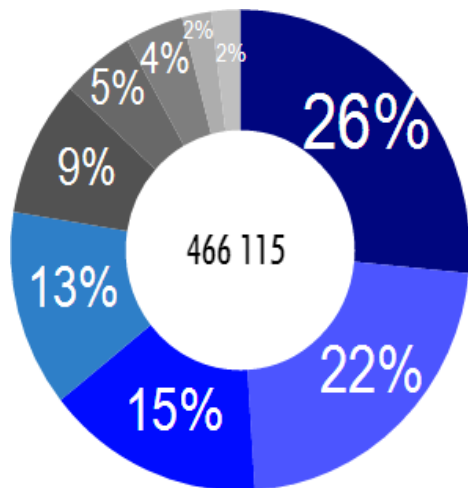
Miks me seda auditit tegime?

- Euroopa Liidu ringlusmajanduse paketi eesmärgid olmejäätmete ja pakendijäätmete **ringlussevõtuks**



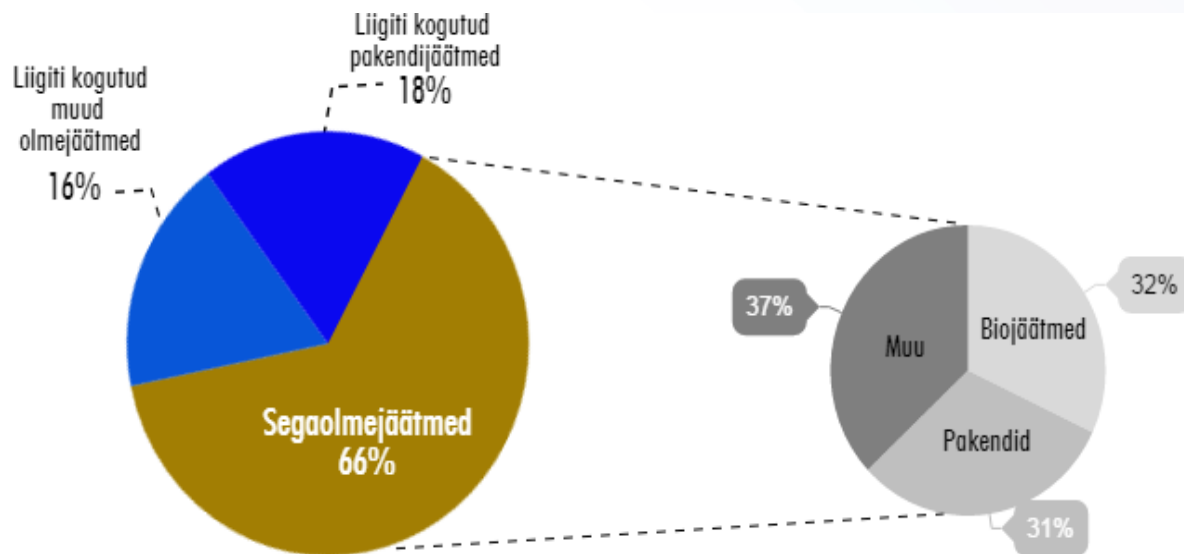
- Keskkonnakaitselised eesmärgid: taastumatute loodusvarade säästmine, energia kokkuhoid, kasvuhoonegaaside vähendamine jne
- Kohalike omavalitsuste ja riigi kohustused ning ülesanded eesmärkide täitmisel

Olmejäätmete koostis ja liigiti kokku kogumine Eestis (2015)



- Biojäätmed
- Paber ja kartong
- Plast
- Muud olmejäätmed
- Klaas
- Metall
- Tekstiil
- Kasutuselt kõrvaldatud
- Puit

Materjalide ringlussevõtu eelduseks on jäätmete sortimine/ liigiti kogumine



Olmejäätmete käitlemine ja ringlussevõtt Eestis (2015)

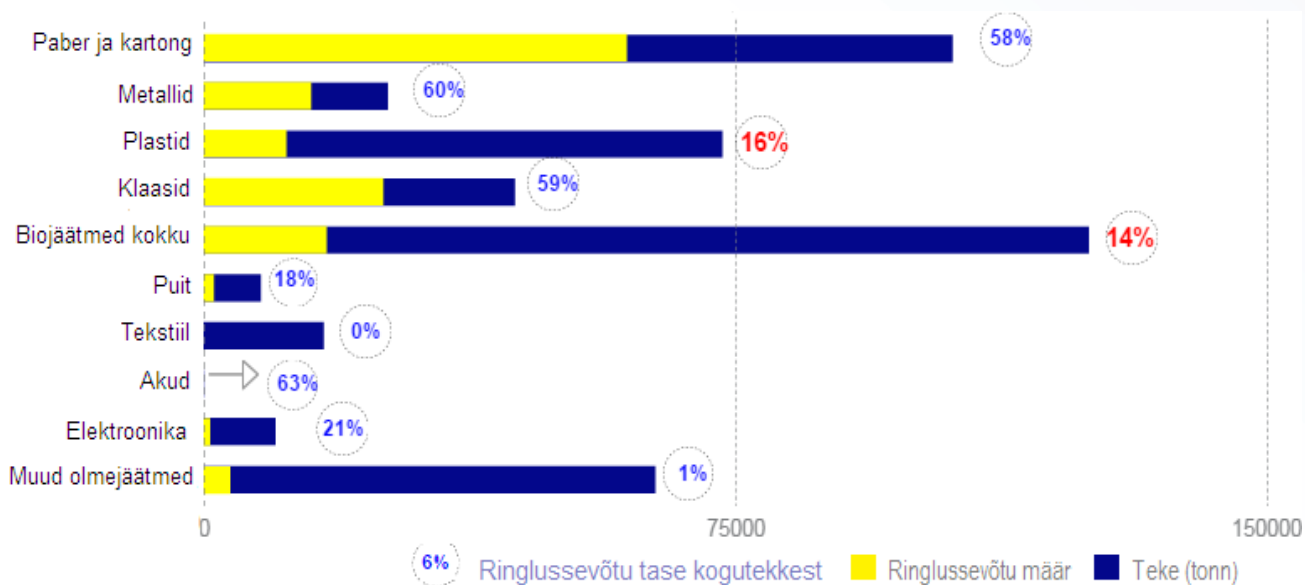


RINGLUSSEVÕTT
29%

JÄÄTMEPÕLETAMINE
39%

JÄÄTMEKÜTUS
13%

LADESTAMINE
7%



Riigikontrolli olulisemad järeldused

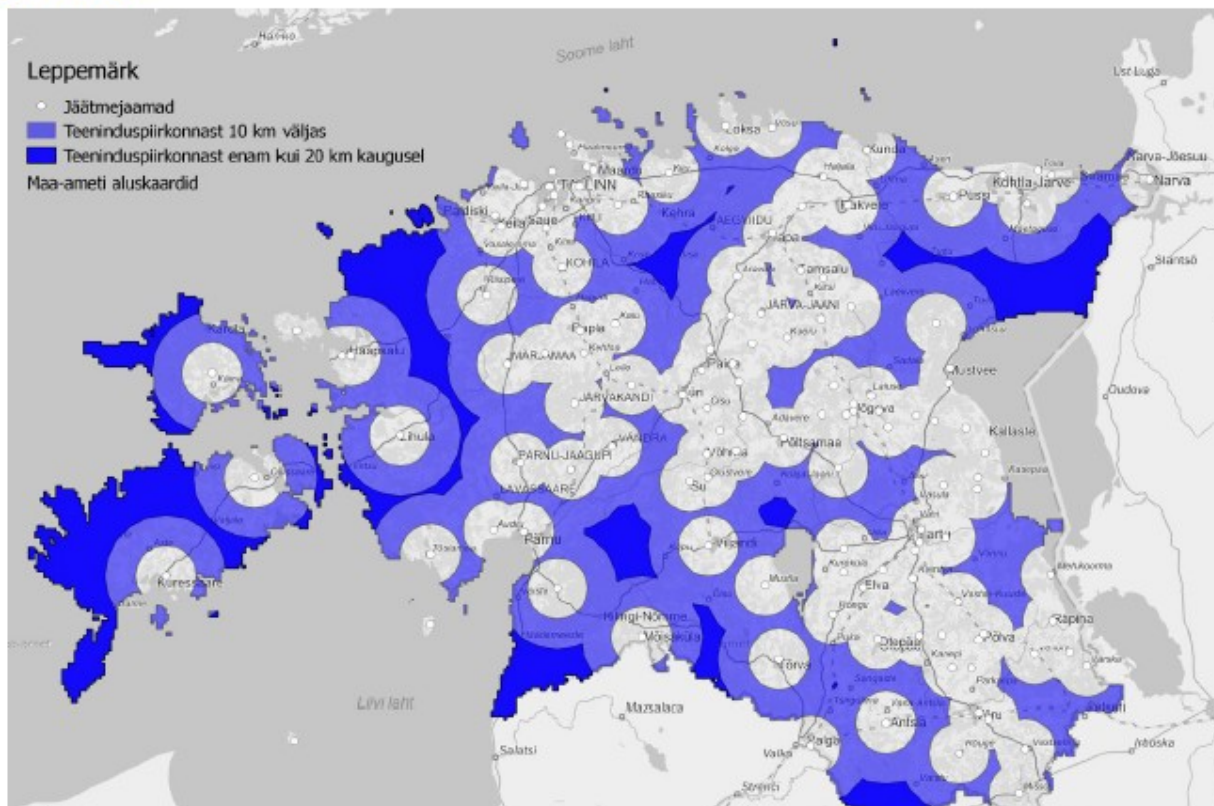
- Korraldatud jäätmevedu on taganud üldjuhul jäätmete kokkukogumise, kuid jäätmehooldusnõuete kesine rakendamine ja jäätmeveoteenuse madal hind ei motiveeri inimesi jäätmeid sortima. Seetõttu ei jõua jäätmed ringlusse.
- Eesti ei suuda täita eesmärki võtta olmejäätmeid ringlusse 2020 50%.

Omavalitsused ei edenda liigiti kogumist

- Korraldatud jäätmeveoga kogutakse jäätmed odavalt kokku, kuid piisavalt ei panda välja liigiti kogutavate jäätmete konteinereid.
- Pakendikonteinerite võrgustik ei ole piisavalt tihe. Omavalitsused ei suuda end pakendite taaskasutusorganisatsioonide ees kehtestada.
- Omavalitsuste kogutav jäätmeandmete kvaliteet on kõikuv.
- Järelevalve jäätmete sortimise ning jäätmeveo üle on nõrk.

Eduka liigiti kogumise eeldus: korraldatud jäätmevedu + jäätmejaamad/kogumispunktid + kogumisringid + inimeste teadlikkus

Joonis 2. Jäätmejaamad (sh kogumispunktid)/-platsid, keskkonnajajaamad, jäätme-/sorteerimiskeskused, jäätmeaiad/-punktid) ja nende kaugus elanikest



Riigi jäätmepoliitika pole järjekindel ega omavalitsusi toetav

- Korraldatud jäätmeveo kaotamise plaan riigi 2014–2020 jäätmekavas on pannud omavalitsused äraootavale seisukohale ning vähendanud motivatsiooni jäätmehooldust arendada.
- Omavalitsuste õigused ja kohustused olmejäätmete ringlussevõtu ja taaskasutuse korraldamisel on olnud ebaselged.
- Riiklik järelevalve pakendite taaskasutusorganisatsioonide üle ei anna kindlust, et ringlusse jõuab nii palju jäätmeid, kui väidetakse.

Riigikontrolli olulisimad soovitused

- Omavalitsused peaksid koostöös jäätmehooldust kavandama, ellu viima ja järelevalvet tegema. Riik saab seda soodustada.
- Keskkonnaminister peab täpsustama seaduses omavalitsuste õigusi ja kohustusi jäätmete vedamise ning taaskasutusse suunamise osas; toetama omavalitsusi jäätmete ümberlaadimisjaamadele aktiivsema kasutamise võimaluste leidmisel.
- Parandada andmete kogumist ja analüüsi ning järelevalvetegevust.
- Soodustada biojätmetest valmistatud kompostile kasutusvõimaluste leidmist.

Täname tähelepanu eest!

